

Bromelia Contactgroep (BCG)

- Nederlands-Belgische Bromelia Vereniging -

Aan onze leden.

Uitnodiging voor 13 april 2008

Hierbij nodigen wij jullie van harte uit voor onze voorjaarsbijeenkomst op **zondag 13 april a.s.** in de Botanische Tuinen te Utrecht. U bent vanaf 10.00 uur welkom in de serre (achteringang; Harvardlaan).

Het programma voor deze dag hebben wij met zorg vastgesteld en wij hopen dan ook op jullie aller komst!

Programma:

Van 10 tot 11 uur is er ontvangst met koffie, thee enz.

en is er de mogelijkheid planten te kopen, te verkopen en te ruilen. Bert Westerman, bromeliakweker te Uelsen, Duitsland, zal er zijn met vele niet alledaagse soorten ! Albert Ebbink biedt verschillende jonge zaaiplanten aan, waaronder enkele soorten Pitcairnia's. We roepen onze leden op om in deze voorjaarstijd, waarin kan worden verpot en uitgedund, overtollig stek- en plantmateriaal toch vooral mee te nemen voor collega-hobbyisten. **Alsjeblieft: neem mee !**

Om 11.00 uur volgt de huishoudelijke vergadering (ALV), waarin het bestuur een aantal zaken onder onze aandacht zal willen brengen, zoals: de nieuwe home-page van de vereniging; de zaden- en plantenruil; een terugblik op het in september 2007 gehouden Eerste Europese Bromelia Congres; het trieste wegvallen van ons tijdschrift "Onder het Palmblad" (er is mogelijk een doorstart), enz.

Om het vastroesten van het bestuur en daarmee de verenigingsstructuur (activiteiten) te voorkomen, stelt het bestuur een periode van 2/3 jaar voor, voor de duur van de zitting van een bestuurslid in het bestuur van de vereniging. Herverkiezing is onbeperkt mogelijk (aldus het voorstel). Een en ander vast te leggen in een te creëren Huishoudelijk reglement. Volgorde van voorgestelde wisseling van het zittende bestuur is: Jeroen, Cees, Eric. Het bestuur stelt Roel Tomassen voor als kandidaat bestuurslid, gezien zijn huidige verfrissende inzet voor de vereniging (congres, website, contacten). Hierover zullen de leden zich komende vergadering uit moeten spreken.

Wilt u nog een ander belangrijk punt in deze vergadering te berde brengen meldt u het dan even bij de voorzitter. Het is prettig als er tevoren alvast over kan worden nagedacht.

Aansluitend volgt dan de plantenbespreking. Daarvoor zal een showtafel zijn neergezet. Wij nodigen jullie dit keer uit niet alleen mooie, bloeiende planten mee te nemen, (waarmee je lekker kunt opscheppen !) maar ook met probleemplanten naar voren te komen. **Geneer je niet**, we zijn hobbyisten onder elkaar, wie heeft er nou niet eens een plant die het maar niet (goed) wil doen ? Neem mee en laat het licht van uw medehobbyisten daarover eens schijnen ! Wellicht wordt u (en uw probleemplant) daar wijzer van !

Omstreeks lunchtijd kan ieder meedoen aan de plantenverloting, waarvoor dit maal van de zijde van Bert Westerman planten beschikbaar worden gesteld. Maar wilt u uit uw collectie zelf ook een plant of planten op de verlotingstafel plaatsen, dan zijn wij daarover erg blij, want de opbrengst van de verloting "spekt" onze verenigingskas, zoals u weet.

Na lunchtijd volgt dan het middagprogramma. Daarin zal Bert Westerman ons het een en ander gaan vertellen over het geslacht **Alcantarea**, een zijtak van het grote Vriesea-geslacht. Voor

COLOFON

Bromelia Contactgroep
Secretariaat p/a. Botanische Tuinen UU
Postbus 80162
3508 TD Utrecht
030 288 3688

GIRO: **5236061**
Internet: www.bromeliad.nl
E-mail: eric@tillandsia.nl

deze schitterende planten is een groeiende interesse, met name in de USA, maar ook binnen Europa ontwaakt de belangstelling er voor ! Bert gaat ons hierover vertellen en hij neemt enige van deze prachtige bromelia's mee vanuit zijn kwekerij.

Tot slot zal Cees Gouda ons dan (per film) meenemen op reis door Ecuador en ons ongetwijfeld weer laten watertanden van al dat moois dat daar aan bomen hangt en tegen rotsmuren groeit !

Met deze reis van Cees hopen wij dan een hele gezellige dag te besluiten.

Met vriendelijke groeten, namens het bestuur,

Eric Gouda, voorzitter.

P.S. Jullie hebt toch de najaarsbijeenkomst in je agenda ? **Denk er om : zondag 26 oktober !**

Overleg is gaande met ons lid en bekend bromelia-deskundige Leo Dijkgraaf over een door hem te verzorgen presentatie. Dat horen jullie t.z.t. !

Verslag van het Eerste Europese Bromelia Congres gehouden op 14, 15 en 16 september 2007 in de Botanische Tuinen van de Universiteit te Utrecht, Nederland.

Het initiatief tot het organiseren van dit congres lag bij de voorzitters van de Nederlands-Belgische Bromeliavereniging (BCG) en de Deutsche Bromelien-Gesellschaft (DBG). Waar aanvankelijk slechts gedacht werd aan een gezamenlijke bijeenkomst van beide bromelia-verenigingen, werd, gelet op de internationaal getoonde belangstelling hiervoor, besloten de bijeenkomst in een breder verband te trekken en in navolging van de Amerikaanse Bromelia Society te spreken van het "Eerste Europese Bromelia Congres".

Fascicularia bicolor foto E.J.Gouda

Op vrijdagmiddag 14 september werden de deelnemers, voornamelijk uit Duitsland en Nederland, doch ook enige belangstellenden uit België, Frankrijk en Engeland, ontvangen in het kassencomplex van de Botanische Tuinen te Utrecht. Alle voor dit congres aangemelde gasten werden bij aankomst geregistreerd. Voorts ontvingen zij een badge met daarop hun naam, alsmede een mapje met informatie over de Botanische Tuinen en het programma van het congres. Vervolgens werd de deelnemers in de serre wat te drinken aangeboden en konden zij – voor zover zij elkaar niet eerder ontmoetten – nader met elkaar kennis maken.

Na welkomstwoorden namens de besturen van de BCG en DBG vonden onder deskundige leiding en in kleine groepen rondleidingen plaats door de Botanische Tuinen. De gasten reageerden erg enthousiast over de wijze waarop de zeer verzorgde plantencollecties in het kassencomplex voor het publiek toegankelijk zijn gemaakt en zoveel mogelijk in hun natuurlijke habitat kunnen worden bewonderd. Ook over de schoonheid van de collectie alpine- en rotsplanten raakte men niet uitgepraat!

Het volgende programma-onderdeel die middag behelsde lezingen en dia/filmvoordrachten, verzorgd door de heer Frank Höpfel, lid van de DBG, respectievelijk over "Varianten der *Racinaea seemannii*" en "Die Wiederentdeckung der *Racinaea hauggiae*" en – tot slot – "Land, Leute und Bromelien aus der Region Merida in Venezuela". Opdat de niet-duits sprekende deelnemers het voorgedragene toch goed konden verstaan en begrijpen traden enkele leden op als tolk/vertaler.

Frank Höpfel startte zijn programma met het brengen van een eresaluut aan zijn zeer onlangs overleden vriend Frank Hase, oud voorzitter van de DBG, verzamelaar en groot deskundige van overwegend (zeer) koel te cultiveren bromeliasoorten uit de geslachten *Tillandsia*, *Racinaea* en

Vriesea. Vele gasten, die Frank Hase goed hebben gekend, werden vervuld van weemoed bij het zien van de filmbeelden over deze hartstochtelijke bromelialiefhebber ("Ich liebe meine Pflanzen so sehr!"), temidden van zijn grote plantencollectie in zijn tuin te Bochum. Frank Höpfel heeft veel van zijn vriend geleerd en is hem, om zo te zeggen, in diens voetsporen gevolgd. In de hierna volgende voordracht over Venezuela en prachtige filmbeelden over de groeiplaatsen van de vooral koele *Racinaea*-planten verraadde hij zijn inmiddels opgedane grote kennis en ervaring met dit toch wel bijzondere bromeliageslacht. De op grote hoogte in de Andes constant krachtige, klagende wind, de geregeld alles doornat makende nevel en haast voelbare kou, overtuigden de kijkers eens te meer van het feit, dat voor het cultiveren van deze soorten, vooral des zomers bij warm weer, eigenlijk speciale maatregelen dienen te worden getroffen, teneinde de planten koel te kunnen houden. Tot slot liet Frank Höpfel ons daarom ook een kijkje nemen in zijn thuis ingerichte serre en kweekkas, die met behulp van enige technische kunstgrepen bij warm weer toch zeer koel en vochtig kunnen worden gehouden.

Met deze boeiende voordracht eindigde het officiële gedeelte van deze eerste congresdag en begaven de meeste gasten zich rond 17.00 uur naar het enkele kilometers verder gelegen hotel De Biltsche Hoek, voor het diner, het daaraan gekoppelde avondprogramma en de overnachting.

Het avondprogramma werd verzorgd door leden van de Deutsche Bromelien-Gesellschaft. Er werd in no-time een montabel wandrek opgezet waaraan de meegebrachte showplanten konden worden gehangen. Een aantal lichtspots, gericht op de kleurrijke planten, zorgde voor een alleraardigst effect. Tijdens het aperitief werden de houders van de showplanten uitgenodigd naar voren te komen, teneinde iets over hun planten te vertellen en vragen vanuit "het publiek" te beantwoorden.

Na afloop van het door het hotel uitstekend verzorgde avondeten vond onder leiding van de heer Jürgen Lautner een veiling plaats van de vele prachtige, door enige kwekers en hobbyisten geschonken planten. Daartoe ontvingen alle aanwezigen een nummerplaat die bij het doen van een bod omhoog diende te worden gestoken. De heren Jürgen Lautner en Manfred Kretz toonden zich voortreffelijke en dikwijls ook humoristische veilingmeesters. Zo werd bijvoorbeeld een plant van de expositietafel gepakt, door de veilingmeester beoordeeld op kwaliteit en voorzien van informatie over herkomst en adviezen over het cultiveren, waarna een minimumprijs werd vastgesteld. Op de daarna door de veilingmeester gestelde vraag: "Wie biedt er meer dan ...", volgde tussen de in de zaal aanwezige leden dikwijls een verwoed bieden, dat menigmaal aanleiding gaf tot grote hilariteit. Zo vonden de vele planten een nieuwe eigenaar/eigenaresse en voeren de verenigingskassen daar in financieel opzicht eveneens wel bij! Met name voor de niet-DBG-leden was deze plantenveiling een nieuwe en ook erg leuke ervaring.

De avond werd – voor het naar bed gaan – besloten met een heel gezellig samenzijn.

Op de tweede dag van het congres troffen alle deelnemers elkaar, met koffie, wederom in het kassencomplex van de Botanische Tuinen. Aldaar werd te 09.30 uur de plantenbeurs geopend, waarna de gasten zich konden verlustigen aan al de mooie en/of boeiende, interessante planten die waren uitgesteld door diverse kwekers, handelaren en hobbyisten, zoals Reinhard Brockmüller, Klaus Horn, Jürgen Lautner, Pia Rösslein, Dorothee Hase (allen uit Duitsland), Stephan Cuzenic (Frankrijk) en Gert Hoogenstrijd (Nederland). Laatstgenoemde exposeerde in zijn bijzonder aantrekkelijke stand, naast bromelia's ook andere attractieve plantensoorten, waarvan vele zeer gewild zijn onder paludariumliefhebbers. Bernd Dannheim (Duitsland) was er met diverse soorten meststoffen. Er waren diverse boeken te koop. Dorothee Hase had een grote stand ingericht met overwegend koel te cultiveren Tillandsioideae. Frank Höpfel hielp mee informatie te geven over de zeldzame planten aan de velen geïnteresseerden. Daaronder bevonden zich diverse planten uit de voormalige collectie van de overleden Frank Hase uit Bochum. Voor de liefhebbers van atmosferische Tillandsia's was er een grote verscheidenheid aan mooie soorten, kant en klaar opgebonden en tegen zeer billijke prijzen. Niet alleen de handel verliep levendig, vele leden zagen hun kans schoon andere, soms in het

buitenland woonachtige hobbyisten, nader te leren kennen, afspraken voor hernieuwde ontmoetingen te maken, ervaringen met elkaar uit te wisselen, planten met elkaar te ruilen, kortom, langs deze wegen te komen tot verdieping van hun hobby. Voor velen had deze plantenmarkt nog langer mogen voortduren.

Om 11.00 uur begon in een aparte zaal voor leden van de Deutsche Bromelien-Gesellschaft de jaarlijkse algemene ledenvergadering. Dit schiep voor de overige gasten, niet-leden van de DBG, de mogelijkheid nog eens nader rond te dwalen in de Botanische Tuinen en/of met andere leden nader in gesprek te gaan.

Omstreeks 13.00 uur, na afloop van de DBG-vergadering, troffen alle gasten elkaar wederom in de serre, waar onder leiding van de familie Gouda, een voortreffelijke lunch werd verzorgd.

Het middagprogramma werd verzorgd door de heer Eric Gouda, voorzitter van de Nederlands-Belgische Bromeliavereniging en conservator van de Botanische Tuinen, Utrecht. In zijn filmvoordracht getiteld: "Collecting Bromeliads for the Flora of Ecuador" werden de gasten meegenomen op een boeiende reis door Ecuador. Doel van deze zogenaamde verzamelreis, ondernomen door wetenschappers als José Manzanares, Hiroyuki Takizawa en Eric Gouda, was een nadere studie van het bromeliageslacht *Racinaea*. Twee routes werden verkend, te weten van Quito naar Tena en vervolgens van Cuenca, via Pasje, Loja, Oña, terug naar Cuenca. De gevonden *Racinaea*'s worden thans beschreven en zullen daarna middels publicaties worden gepresenteerd. Verder werden op deze reis een nieuwe *Guzmania*- en een – vermoedelijk – nieuwe *Mezobromeliasoort* ontdekt.

Tijdens de voordracht vervulden ook hier enige leden de rol van tolk/vertaler voor de leden uit Duitsland, Frankrijk en Engeland. Met name de inzet hierbij van Uwe Scharf mag niet onvermeld blijven.

Bij de afsluiting van deze tweede congresdag trad de voorzitter van de Deutsche Bromelien-Gesellschaft, de heer Andreas Böker naar voren om voorzitter en bestuursleden van de Nederlands-Belgische Bromeliavereniging en allen die zich voor het organiseren van dit eerste Europese congres zeer hadden ingespannen heel hartelijk te bedanken voor het vele werk, de voortreffelijke organisatie en de genoten gastvrijheid. Spreker verontschuldigde zich voor het feit, dat hij en ook verscheidene andere leden van de DBG de volgende dag niet konden deelnemen aan de excursie bij de firma Corn. Bak in Assendelft.

Daarmee volgde feitelijk het afscheid van vele deelnemers aan dit zeer geslaagde bromelia-weekeinde. Vele persoonlijke dankbetuigingen van de deelnemers volgden, even als geuite verlangens een weekeinde als dit over niet al te lange tijd te herhalen.

Op de daarop volgende zondagmorgen meldden zich helaas een geringer aantal deelnemers voor de excursie bij de firma Corn. Bak dan was voorzien. Nochtans genoten de gasten van de rondleiding door 's werelds grootste vermeerderingsbedrijf van bromeliaceeën. Directeur Peter Bak en bedrijfsleider Nico Steur gaven tekst en uitleg over zaadwinning, zaaien, meristemen, verspenen, oppotten, bemesting, enzovoort. In het bedrijfsrestaurant konden de gasten pauzeren met koffie en wat lekkers.

Met de voortreffelijke gastvrijheid van de familie Bak kwam het definitieve slot van het Eerste Europese Bromelia Congres. Kortom, de gasten konden terugblikken op een heerlijk bromelia-weekend!

Roel Tomassen, Lid BCG

Racinaea undulifolia foto E.J.Gouda